

Prolomit skořáčku luciferského klamu

Rudolf Steiner

Kodaň, 15. října 1913

Zápis A:

Našimi cvičeními vnikáme pozvolna do duchovního světa, to však není možné, aniž bychom se zároveň dostali do kontaktu s Luciferem a Ahrimanem. V bibli najdeme vyprávění o pádu člověka do hříchu, kterým Lucifer a později Ahriman získali na člověka vliv. Ti působí do nitra člověka tak, že je pro něj, když stoupá do duchovního světa, těžké snést své Já. Někteří lidé dokonce ve fyzickém světě nesnesou vnější znamení Já, to znamená, že upadnou do mdlob, spatří-li krev.

Pád do hříchu nám dal sebepoznání, avšak s jistým omezením, a pokaždé, když učiníme krok vpřed v sebepoznání, přistoupí k nám nová pokušení, a to až do takového stupně, jaký jen dokážeme snést. Jako je člověk omezený ve svém fyzickém těle, co se týče míry bolesti, kterou snese, tak jsou omezené i síly, jimiž dokážeme snášet vyšší světy.

Tím, že nás Lucifer a Ahriman při pádu do hříchu vyhnali z ráje, jsou to zase oni, s nimiž se setkáváme, chceme-li prostřednictvím meditace vstoupit do duchovního světa, a kdo nám dává pocítit naše omezení.

Ahriman vězí ve všem, co jsou duchovní hlásky*, slova atd., která lze slyšet. Vůči nim bychom měli být vždy nedůvěřiví, neboť v lidské řeči, která je v jazycích různých národů diferencovaná, spočívá nepravda. Ne sice skrz naskrz, jinak by musel lhát každý, kdo otevře ústa, aby promluvil. Kolik je v řeči pravdy, tolik pravdy může spočívat v „hlasech“. Kdyby hlasy mluvily vždy pravdu, nesměl by Lucifer při pokušení říci „Budete jako bohové“⁶⁴, nýbrž byl by musel říci: „Já lžu.“

Lucifer dává vidění. Ta je třeba prorazit, jinak člověk neprolomí skořáčku, která každého obklopuje a zakrývá pravý duchovní svět. Vidění a hlasy jsou kolem nás jako skořáčka kolem kuřátka ve vejci. Ve vidění sice možná můžeme uzříť anděla, ale když tímto viděním pronikneme, promění se anděl v hada, znak Luciferův, neboť při [biblickém] pokušení se Lucifer také objevil v podobě hada. Anebo člověk třeba v meditaci uvidí modrou barvu - když se skrze ni prolomí, může modrá zmizet a změnit se v červenou, a pak se ukáže, že jsme uzřeli své vlastní vášně.

* V něm. orig. *Laute*, což může případně znamenat i *hlasy*. (Pozn. edit.)

V důsledku Luciferova pokušení člověk neobdržel všechno, co mají bohové; získal sice v nepravý čas poznání, nikoli však život. Proto je všechno, co poznáváme a vnímáme, proniknuto Luciferem a Ahrimanem. Tak je tomu v podstatě i s obsahem našich cvičení. Kdo se na svá cvičení blíže podívá, zjistí, že jsou utvářena tak, že nikdy neapelují na lidský egoismus, což mnozí lidé vnímají jako velmi nepříjemné. Nemeditujeme nad „láskou“ nebo „pravdou“, neboť to všechno by jen podporovalo egoismus. Nicméně jsou pojmy jako „světlo“, „teplo“, které se nacházejí v našich cvičeních, věcmi fyzického světa, které člověk zná zprvu jen skrze fyzické smysly. To všechno jsou ještě dary Luciferovy. Proto máme po meditaci nechat její obsah být a duši i od těchto dojmů cele uprázdnit; tím odmítáme všechno, co pochází od Lucifera a Ahrimana, a připravujeme se na ryze duchovní svět. Pak pro nás zmizí svět smyslů a otevře se před námi duchovní svět, který s fyzickým světem nemá nic společného.

Běžný člověk je jako kuřátko, které by skořápku svého vejce považovalo za skutečný svět. Kdyby kuřátko uvnitř své skořápky mohlo vnímat, pak by ji vidělo ne jako malou, ale jako velmi zvětšenou, tak velikou, jak my vidíme náš svět. Obsah nacházející se uvnitř skořápky by vidělo jako celý svět. Tak my vidíme svou skořápku, to znamená svou auru, rozprostřenou kolem dokola jako nebeskou klenbu. Prolomíme-li svou skořápku, zatemní se Slunce a Měsíc a hvězdy padnou na zem - a na jejich místě se rozprostře duchovní svět. Lidé žijí ve své vaječné skořápce - své auře. Elohim nám dali naši auru, která se pádem do hříchu stala skořápkou, jež nás obklopuje, a my jsme v ní jako kuřátko ve vejci. Obloha a hvězdy jsou naším omezením a myje svou duševní silou musíme prolomit, tak jako musí kuřátko svou vlastní silou prolomit skořápku. Pak se dostaneme do nového světa, podobně jako má před sebou nový svět kuřátko, když se vyklube z vejce. A protože lidé mají všichni kolem sebe vlastně tutéž skořápku, mohla také vzniknout astronomie, taková, jakou máme, astronomie, která nechává nebeská tělesa pohybovat se po nebeské klenbě.

Tato vaječná skořápka je ono: *Ex Deo nascimur*. Abychom ji mohli prolomit a mohli si vzít do duchovního světa i něco s sebou, musíme si s sebou přinést to, co do naší skořápky vniká z vnějšího, to znamená duchovního světa, a co je nám společné - a to je Kristus. Proto říkáme: *In Christo morimur* a doufáme, že až s Kristovou pomocí prolomíme skořápku, budeme opět vzkříšeni: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*.

Ze zápisu B:

[...] V myšlení, i v myšlení v meditaci, žije Lucifer. V myšlení v meditaci proto uzavíráme spolek s Luciferem. V meditaci pak ovšem musíme myšlení nechat být, to znamená uprázdnit se, nechat být obsah meditace, odpoutat sílu myšlení od myšlení. Potlačujeme-li něco o své vůli bdělým vědomím, potlačujeme dobrovolně a vědomě to, co pochází od Lucifera.

Jedná se o vytvoření soustředěné pozornosti, bez jakéhokoli předmětu. Soustředit pozornost

na nějaký předmět, to je začátek meditace; potom musíme pozornost odvést a myšlení vrátit bohům, to je to nejdůležitější. Teprve pak se dostaneme do pravého duchovního světa.

Poté co člověk podlehl pokušení Lucifera, který mu pravil: „Budete jako bohové!“ - řeklo božstvo: „Ne!“ - A bohové odnímají tomu, co dal Lucifer, život, to znamená, že to spojují se smrtí.

Vstoupí-li člověk do duchovního světa, má tento prožitek: prožívá sílu plasticky utvářející lidskou tělesnost; dostává se sám za sebe. Soudnost, rozlišování dobra a zla se nazývá to, čemu se člověk učí prostřednictvím Luciferovým.

Tělo má meze snesitelnosti bolesti; je-li tato mez překročena, následují mdloby. Stejně tak má meze i duše, u ní se pak dostaví bezvědomí.

Odpoutáním myšlení od mozku se člověk prožívá mimo svůj mozek. Je to, jako kdyby v proudech kroužil kolem svého mozku; tak se cítí. Člověk se pak doslova plíží kolem svého mozku. Pokračuje-li člověk v tom, čím je běžné myšlení, a cítí se spojen s procesy, které jinak vždy probíhají, s tím, čím vzniká proces myšlení, pak se dostaví pocit, který by se dal vyjádřit takto: člověk má doslova hrůzu připustit, aby došlo až k myšlence. Je třeba jistého přemáhání, aby člověk sdělil pravdy a skutečnosti, které prožil mimo mozek, protože teď poznává, co vlastně na člověku pracuje. Člověk zřítí ničivý proces běžného myšlení. Duchovní badatel dokáže tento ničivý proces chvíli nevykonávat. Staví se vedle svého mozku. Oddanost vesmíru bez pohyblivosti - to patří k duchovnímu bádání. Pak se duchovní badatel učí provádět o své vůli všechno, co jinak člověk dělá mimo- volně, ve spánku. Duchovní badatel se učí cítit všechny funkce těla, dech, žlázy atd. atd., a stojí vnějším způsobem před celým člověkem, vnějším způsobem ho cítí. Oddaností a prohloubením duševních sil myšlení a zvláště citění k tomu duchovní badatel dospívá.

Při takovéto meditaci a představě musí být člověk srdcem. Máme medитovat citově; pak budeme svou myšlenkovou silou nejen vně svého mozku, ale budeme kroužit kolem celého člověka. Pak nám svítne vědomí: Byl jsi tu před počítím, sestoupil jsi k této inkarnaci! - Člověk pohlédne za hranice pozemského života. Má při tom typický okultní prožitek, jako by toto tělo rozpoltil blesk! Vylíčíme-li tento prožitek jako obraz, je to, jako když blesk projede domem, tvým tělem a odnese ho pryč.

To je otřesný prožitek! Je to prožitek, v němž se dostává do blízkosti smrti! Teď ví a zřítí, co je duchovně-duševní bytostné jádro člověka!

Pak se také musí naučit neegoisticky soustředit svou vůli od vnější každodenní činnosti v oblasti mluvy. Může-li odpoutat sílu myšlení od mozku a celého člověka odpoutat prostřednictvím citu, může i sílu mluvy odpoutat od mluvy samotné. Pohyby mluvy musí mlčet, nesmíme dopustit, aby došlo k mluvení. Je třeba se v tom cvičit, vnitřně, duchovně-duševně, přesto však vnitřně provádíme tutéž činnost jako jinak při mluvení. Je třeba dovést to až k tomu, že hlásku nenecháme vstoupit dokonce ani do nervů. To, co se jinak použije k mluvení, musí zůstat jen jako gesto.

V mantře, meditaci není pojem, ale jen vnitřní prožitek hlásky. Nasloucháme sami sobě, ale nedopustíme, aby došlo až k mluvě. Tím poznáme své dřívější pozemské životy; je to skutečná vzpomínka. Síly citu nás nechají nahlédnout do života za hranicí narození a početí; síly vůle nám ukážou dřívější pozemské životy.